

Byrådsavdeling for eldre, helse og arbeid
Rådhuset
0037 OSLO

Deres ref.:

Vår ref. (saksnr.):
20/20157 - 6

Saksbeh.:
Mona Kjekshus,

Dato:
11.08.2020

Manglende tilbud i Oslo kommune til innbyggere med særskilte behov

Sykehjemsetaten ønsker med denne henvendelsen å sette fokus på manglende tilbud i Oslo kommune til innbyggere med særskilte behov.

Samhandlingsreformens del 2 medførte en plikt for primærhelsetjenesten til å ta i mot og gi et forsvarlig tilbud til pasienter som ble vurdert som ferdigbehandlet i spesialisthelsetjenesten innen området psykiatri. Innbyggere med ulike diagnoser innen dette område har ofte en atferd som kan oppleves både som skremmende og farlig for mennesker som ikke har særskilt kompetanse innen området og tilstrekkelig bemanningsfaktor, og bruk av vold er et økende problem knyttet til disse brukerne.

Sykehjemsetaten sitt mandat er å tilby eldreomsorg i form av heldøgnstjenester innen omsorg og pleie primært for innbyggere over 67 år. Vi har etablert ulike plasstyper med ulike kompetanse, og bemanning innen gjeldende norm, for å kunne tilby aktuell brukergruppe et forsvarlig og godt tilbud i tråd med behov og ønske. Vi erfarer med jevne mellomrom at Oslo kommune har noen innbyggere som har behov for tjenester utover det vi kan tilby, og disse «faller ofte mellom alle stoler», og verken bydel eller etat har tilbud som i tilstrekkelig grad kan ivareta dem i tråd med deres behov, rettigheter og krav.

Vi ønsker å belyse dette med tre konkret case som vi opplever i våre langtidsinstitusjoner per dags dato.

1. På ett av våre langtidshjem har vi en beboer som utøver stor grad av vold mot våre medarbeidere. Blant annet har vedkommende skallet til en medarbeider slik at tenner ble ødelagt, og medarbeideren ble påført store skader. Per i dag sikres medbeboere og medarbeidere gjennom tilstedeværelse av to vekttere som er innleid fra et vaktelskap. De første dagene var det kun en vektter tilstede, men grunnet beboerens atferd av voldelig art, har vedkommende nå krevd at de må være to vekttere tilstede for å opprettholde sikkerhetsaspektet. Sykehjemsetaten vurderer at det er rimelig at bydelen dekker de ekstra kostnader som påløper til dekning av vekttertjeneste. Dette er så langt ikke akseptert av bydelen.
2. Ved psykiatriavdelingen på ett av våre andre sykehjem bor blant annet en beboer som forrige helg måtte hentes av politiet grunnet bruk av vold mot medbeboere og medarbeidere. Vedkommende ble innlagt akuttpsykiatrien frivillig, og kunne da skrive seg ut påfølgende dag. Er nå tilbake til sykehjemmet hvor beboeren skaper stor uro og mye usikkerhet både blant medbeboere og

medarbeidere grunnet voldelig atferd. Gjennomføring av besøk fra pårørende på avdelingen kan vanskelig gjennomføres.

3. Siste caset vi ønsker å nevne er en sak hvor vi har pågående dialog med bydelen innbyggeren tilhører. Vedkommende har hatt en gradvis utvikling i sitt sykdomsbilde, og med dette en gradvis økning i atferd preget av vold. Beboeren har vært innlagt Lovisenberg psykiatriske avdeling for oppfølging og behandling, og ble under dette oppholdet overført til Tåsen alderspsykiatriske for videre oppfølging. Grunnet voldutøvelse overfor medarbeider ved Tåsen, og vurdering om manglende forsvarlighet i tilbudet her, ble vedkommende tilbakeført til Lovisenberg to døgn etter ankomst til Tåsen. Vedkommende er nå meldt utskrivningsklar til primærhelsetjenesten til tross for at vedkommende den 19.06.2020 ble så voldelig at fire politimenn samt ambulanspersonell måtte tilkalles for å medisinerer vedkommende slik at vedkommende roet seg ned. Denne beboeren har også fredelige perioder, og krever å bevege seg ute i samfunnet, utfordringen ligger da i det uforutsigbare, når inntreer en ny utagerende periode. Bydelen aksepterer ikke å gi annet tilbud enn Sykehjemsetaten til beboeren og de vil ikke betale for ekstra ressurser.

Det er en økende innsøking av innbyggere som representerer denne typen atferdsutfordringer fra bydelene, og det er en økende spenning mellom bydelene og Sykehjemsetaten knyttet til at bydelene ikke er villig til å drøfte eller innvilge ekstra ressurser til disse beboerne. Sykehjemsetaten drifter per nå ikke noen type plass som kan sikre ivaretagelse av innbyggere med så stor grad av voldelighet som disse tre eksemplene synliggjør. Vi har hatt mye opplæring på temaer som trusler og vold i våre sykehjem/helsehus, men denne type vold som her eksemplifiseres ligger langt over den kompetansen som ligger i vår opplæring. Konsekvensen for våre medarbeidere er frykt for å gå på arbeid, og flere blir sykemeldt. For å kunne gi disse innbyggerne et forsvarlig og godt tilbud som imøtekommer deres behov, rettighet og krav, er det påkrevet med høyere kompetanse, markant økning i ressurser og bedre tilrettelegging av lokaler med mulighet for skjerming, både av hensyn til beboerne selv, men også av hensyn til medbeboere, pårørende og medarbeidere.

Problemstillinger av denne art bidrar til et dårlig samarbeidsklima mellom Sykehjemsetaten og den respektive bydel nå det gjelder ansvaret for å tilby tjeneste i tråd med innbyggerens behov. Vi ønsker derfor å involvere Byrådsavdeling for helse, eldre- og innbyggere, og at vi sammen kan vurdere ulike alternative løsninger for å sikre en forsvarlig og god tjeneste også til disse innbyggerne, samt at det må bli en endelig avklaring knyttet til dette med beboere med behov for ekstra ressurser.

Vennlig hilsen

Helge Jagmann
etatsdirektør

Eva Waaler
direktør kommunal langtidshjem
og helsehus

